

Belemmeringen in nettarieven; two pagers

Mei 2018

OVERLEGTAfel
ENERGIE-
VOORZIENING

Two-pager belemmering 1:

Uniform capaciteitstarief voor kleinverbruikers elektriciteit¹

Belemmering

Wat is de huidige situatie?

Voor kleinverbruikers elektriciteit met een aansluiting tot 3*80 Ampère geldt het uniform capaciteitstarief. In deze gevallen wordt het transporttarief niet bepaald door het daadwerkelijk gerealiseerde verbruik of vermogen maar door een in de Tarievenscode vastgestelde gemiddelde rekencapaciteit. De rekencapaciteit (kW) is gebaseerd op de doorlaatwaarde van de aansluiting, ter dekking van 100% van de kosten van de netbeheerder. Het overgrote deel van de kleinverbruikers bevindt zich in de afnemerscategorie 1*10A t/m 3*25A met een rekencapaciteit van 4 kW.

Wat is het probleem?

Door de energietransitie zullen sterk uiteenlopende verbruikspatronen ontstaan met uiteenlopende effecten op de kosten van de netbeheerder. Het gaat om verschillen in verbruik als gevolg van bijvoorbeeld elektrisch laden van auto's, warmtepompen, gebruik van batterijen en opwekking met PV. Er zullen steeds meer huishoudens zijn die veel meer dan de 4 kW rekencapaciteit gebruiken. Zowel de gemiddelde als de piekvraag van vermogen (kW) bij huishoudens neemt hierdoor toe. Het blijven hanteren van één capaciteitstarief voor deze groep verhoudt zich dan slecht met het kostenveroorzakingsprincipe.

Oplossingsrichtingen

De werkgroep heeft vier mogelijke oplossingsrichtingen geïdentificeerd. Alle vier de oplossingsrichtingen bevinden zich binnen het domein van de netwerktarieven en bouwen deels op elkaar voort.

1. Verdere differentiatie naar fysieke doorlaatwaarde. Een verdere differentiatie naar doorlaatwaarde maakt het mogelijk huishoudelijke kleinverbruikers een verschillend capaciteitstarief in rekening te brengen dat meer gerelateerd is aan de kosten die door hen worden veroorzaakt. Bij deze oplossingsrichting blijft het capaciteitstarief gebaseerd op een rekencapaciteit die gerelateerd is aan de fysieke doorlaatwaarde van de aansluiting. Ook blijft het tarief gebaseerd op een indeling in een afnemerscategorie.
2. Afrekening op gemeten vermogen (kW).
  - a. Afrekenen op gecontracteerd vermogen "bandbreedte" of "abonnement". In deze oplossing wordt het nettatarief voor kleinverbruikers gebaseerd op het gecontracteerde vermogen per kW. Er komt dan een vast bedrag per kW. Dit is mogelijk voor kleinverbruikers met een slimme meter waarbij achteraf per maand wordt gekeken naar het hoogste verbruik in een bepaalde tijdsperiode in de afgelopen maand. Kleinverbruikers sluiten vooraf een contract op basis van een bepaalde benodigde vermogensbandbreedte. Achteraf wordt gekeken of kleinverbruikers zich gehouden hebben aan de contractwaarde. Zo niet, dan wordt er nog een aanvullende facturering uitgevoerd.

---

¹ Dit is een samenvatting. Voor de volledige beschrijving van de belemmering en oplossingsrichtingen en de volledige waardering van de oplossingsrichtingen verwijzen we naar het rapport Belemmeringen in nettarieven van de OTE werkgroep Tarieven.

- b. Afrekenen op gemeten vermogen (kW) achteraf, zonder “abonnement”. Een alternatieve inrichting van deze oplossingsrichting is dat er geen bandbreedte of abonnement vooraf wordt afgesloten maar dat er achteraf direct wordt gefactureerd op basis van de werkelijke onttrokken maximum capaciteit in de betreffende maand (tegen een vast bedrag per kW).
3. Gecontracteerd vermogen “bandbreedte” met stoplichtmodel (o.a. Smart Charging). Deze oplossing bouwt voort op oplossing 2, aangevuld met een signaal (stoplichtsignaal) vanuit de DSO/TSO waarbij er in situaties van beschikbare capaciteit wel “ongestraft” een hoger vermogen kan worden onttrokken en de maximale vermogenspiek niet meetelt voor de maandelijkse afrekening, als het stoplicht op groen staat.
4. Volledige flexibele nettarieven (wisselende prijs per kW per periode). Deze optie is mogelijk voor kleinverbruikers met een slimme meter waarbij achteraf per maand wordt gekeken naar de hoogste vermogensonttrekking. Hierbij krijgen kleinverbruikers direct zelf via de netbeheerder een actuele prijs per kW voor een bepaalde periode. Dit wordt real-time doorgegeven.

Waardering van oplossingsrichtingen

Onderstaande figuur vergelijkt de oplossingsrichtingen voor deze belemmering met elkaar op basis van een grofmazige (relatieve) score op kosten, uitvoerbaarheid en robuustheid.

Figuur: Score van oplossingsrichtingen voor belemmering 1

	Kosten	Uitvoerbaarheid	Robuustheid
1. Verdere differentiatie naar fysieke doorlaatwaarde	0	-	-
2. Afrekening op gemeten vermogen (kW)			
a. Afrekenen op gecontracteerd vermogen “bandbreedte” of “abonnement”	+	+	+
b. Afrekenen op gemeten vermogen (kW) achteraf, zonder “abonnement”	+	0	+
3. Gecontracteerd vermogen “bandbreedte” met stoplichtmodel (o.a. Smart Charging)	+	0	+
4. Volledige flexibele nettarieven (wisselende prijs per kW per periode)	+	-	0

Voor de waardering van de oplossingsrichting is het noodzakelijk om te beseffen dat oplossingsrichtingen 2, 3 en 4 volgordelijk op elkaar kunnen zijn. Maar dat 3 en 4 veel meer uitdagingen hebben op gebied van aanpassing van het marktmodel en ICT-toepassingen. Oplossing 2 is daarom een no-regret oplossing die geïntroduceerd kan worden en waarna gekeken kan worden in hoeverre het wenselijk of haalbaar is verder te gaan richting de oplossingsrichtingen 3 en 4. Daarvoor is in ieder geval een bredere discussie nodig met experts op het gebied van marktfacilitering en ICT.

Bij alle oplossingsrichtingen treden naar verwachting herverdelingseffecten over de betrokken klantgroepen op. Wat betreft de voorspelbaarheid van de nota van de consument geldt dat oplossingsrichting 1 de hoogste mate van voorspelbaarheid/zekerheid geeft (zoals ook in de huidige tariefstructuur het geval is). Bij oplossingsrichting 2 en 3 (en in mindere mate bij 4) kan echter ook een hoge mate van voorspelbaarheid gerealiseerd worden.

Advies

1. Het verdient aanbeveling om kwantitatieve verkenningen te ontwikkelen waarin de gevolgen van de andere tariefstructuren voor efficiënt netgebruik en uitvoeringskosten op een rij worden gezet. Tevens verdient het aanbeveling hier ervaring mee op te doen door middel van een tariefexperiment.
2. In het kader van het totstandkomingsproces van Energiewet 1.0 onderzoeken of de huidige wettelijke tariefbepalingen ruimte bieden voor bovengenoemde oplossingsrichtingen (en zo nodig deze ruimte creëren). Ook als er geen wetswijziging nodig is, kan een parlementaire discussie in het kader van Energiewet 1.0 de benodigde rechtvaardiging bieden voor het oplossen van dit vraagstuk.
3. Zodra mogelijk dient een wijziging van de tarieencode elektriciteit te worden voorbereid om de oplossingsrichting 2 (naar het zich laat aanzien) vorm te geven.

Two-pager belemmering 2:

Ongelijk speelveld op flexibiliteitsmarkt voor onttrekking en invoeding van elektriciteit²

Belemmering

Wat is de huidige situatie?

In de huidige tariefstructuur wordt alleen bij afnemers die elektriciteit onttrekken een transportafhankelijk tarief in rekening gebracht. Dit ligt vast in artikel 29 van de Elektriciteitswet. In de wet ligt ook vast dat de wetgever bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) een invoedingstarief kan invoeren. Afnemers die elektriciteit invoeden betalen wel het transportafhankelijk tarief en een aansluittarief.

Wat is het probleem?

De keuze om alleen bij onttrekkers een transportafhankelijk tarief in rekening te brengen was logisch en efficiënt in een tijd dat productie de vraag volgde en het begrip “prosumer” nog niet was uitgevonden. In de toekomstige energiewereld neemt de behoefte aan flexibiliteit toe door een forse groei van weersafhankelijke elektriciteitsopwekking. Die behoefte aan flexibiliteit kan op verschillende manieren worden ingevuld. Het is van maatschappelijk belang dat de benodigde flexibiliteit tegen de laagste kosten wordt gerealiseerd, onder andere door slimme inzet van de elektrificatie van vervoer en warmte. Zonder gelijk speelveld op de flexibiliteitsmarkt komt niet de beste marktuitsluiting tot stand. De keuze om alleen bij onttrekkers een transportafhankelijk tarief in rekening te brengen kan (in de toekomst) overigens ook uit hoofde van efficiënt netgebruik als een belemmering worden gezien. Door de (verwachte) toename van decentrale opwekking op alle netvlakken worden meer en meer netuitbreidingen veroorzaakt door invoeding op het net.

Oplossingsrichtingen

De werkgroep heeft drie mogelijke oplossingsrichtingen voor deze tariefbelemmering geïdentificeerd. Alle drie de oplossingsrichtingen bevinden zich binnen het domein van de nettarieven. De oplossingsrichtingen 1 en 2 betreffen oplossingen binnen het domein van de transporttarieven.

1. Introduceren van een wettelijke bepaling om invoeding kosten voor gebruik van het netwerk in rekening te brengen;
2. Afschaffen van het onderscheid tussen de onttrekking en invoeding;
3. Consequent doorberekenen van diepe aansluitkosten voor elke afnemer op elk netvlak.

Oplossingsrichting 1 gaat uit van een eigen systematiek voor het transportafhankelijke tarief voor invoeders. Binnen oplossing 1 zijn overigens verschillende varianten te onderscheiden. Deze varianten betreffen het in rekening brengen van kosten voor gebruik van het netwerk via verschillende tariefdragers en/of combinaties daarvan. Zo is er geanalyseerd wat het in rekening brengen van kosten via een tariefdrager kW of kWh betekent. Bij oplossingsrichting 2 vervalt elk onderscheid tussen onttrekking en invoeding, en krijgen invoeders en onttrekkers dus dezelfde transporttarieven in rekening gebracht (inclusief een transportafhankelijk tarief). Oplossingsrichting 3

---

² Dit is een samenvatting. Voor de volledige beschrijving van de belemmering en oplossingsrichtingen en de volledige waardering van de oplossingsrichtingen verwijzen we naar het rapport Belemmeringen in nettarieven van de OTE werkgroep Tarieven.

onderscheidt zich van de andere oplossingsrichtingen doordat die ziet op het aansluittarief, en slechts indirect op het transporttarief

Waardering van oplossingsrichtingen

Onderstaande figuur vergelijkt de oplossingsrichtingen voor deze belemmering met elkaar op basis van een grofmazige (relatieve) score op kosten, uitvoerbaarheid en robuustheid.

Figuur: Score van oplossingsrichtingen voor belemmering 2

	Kosten	Uitvoerbaarheid	Robuustheid
Opl. 1: Invoeding kosten voor gebruik van netwerk in rekening brengen	+	0	+
Opl. 2: Afschaffen onderscheid onttrekking en invoeding	0	-	0
Opl. 3: Doorberekenen van diepe aansluitkosten	0	0	-

Oplossingsrichtingen 2 en 3 scoren lager op het criterium kosten dan oplossingsrichting 1. Voor oplossingsrichting 2 is de reden dat deze oplossing bij voorbaat gebonden is aan een gelijke verdeling van netwerkcosten over invoeders en onttrekkers, waar vanuit het kostenveroorzakingsprincipe aanleiding kan zijn voor een andere verdeling. Voor oplossingsrichting 2 geldt dat deze inderdaad wel in overeenstemming is met het kostenveroorzakingsprincipe, maar dat daarbij sprake is van grote herverdelingseffecten met een grote financiële impact op individuele klanten. Oplossingsrichting 2 scoort het slechtste op uitvoerbaarheid omdat het maximum van € 0,50 per MWh uit de Europese wetgeving aan deze oplossing in de weg staat. Wat betreft robuustheid scoort oplossingsrichting 3 het slechts. De reden is de slechte voorspelbaarheid van de aansluitkosten in individuele situaties. Oplossingsrichting 1 scoort het beste op robuustheid vanwege de mogelijkheid om technologische ontwikkelingen te vertalen in andere kostentoedelingen en tariefstructuren voor invoeders.

Aan het invoeren van een invoedingstarief ligt een afweging ten grondslag tussen enerzijds een gelijk speelveld op de (internationale) elektriciteitsmarkt en anderzijds een gelijk speelveld op de flexibiliteitsmarkt en de wenselijkheid van prikkels tot efficiënt netgedrag voor invoeders. Daar waar in het verleden (logischerwijs) de nadruk lag op het belang van het gelijke speelveld op de (internationale) elektriciteitsmarkt winnen de andere twee belangen tegenwoordig (en naar verwachting ook in de toekomst) aan terrein. Op termijn kan de afweging naar de andere kant omslaan. Oplossingsrichting 1 lijkt in dat geval de meest aangewezen route.

Advies

1. Aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat de aanbeveling meegeven om (i) kwantitatief onderzoek te doen naar bovengenoemde belangenafweging en (ii) op Europees niveau de discussie aan te gaan over de maximale tarieven zoals vastgelegd in de Europese Verordening 838/2010.
2. Afhankelijk van de uitkomsten van bovengenoemd nader onderzoek en Europese ontwikkelingen kan zo nodig (i) de Elektriciteitswet worden aangepast om ruimte te creëren voor (een van de) bovengenoemde oplossingsrichtingen en (ii) een wijziging van de tarieencode elektriciteit worden voorbereid om de gewenste oplossingsrichting nader vorm te geven.

Two-pager Belemmering 3:

Kosten van hogere kW_{contract} en kW_{maxmaand} bij tijdelijk meer afnemen³

Belemmering

Wat is de huidige situatie?

In de huidige tarievenstructuur geldt voor gebruikers op het hoog- en middenspanningsnet, naast één of soms twee andere tariefdragers, de tariefdrager kW_{contract} voor het in rekening brengen van het transporttarief. De kW_{contract} waarde wordt voor een heel jaar vastgesteld op basis van de opgave van de gebruiker en/of de maximaal in een jaar gebruikte capaciteit in kW. De maximale afname van een gebruiker in een jaar wordt gezien als de belangrijkste kostendrijver van het hoogspanningsnet. De kosten van het hoog- en middenspanningsnet worden gedreven door de maximale capaciteit die een gebruiker op enig moment in het jaar afneemt. Het deel van de kosten die een netbeheerder dient toe te rekenen aan deze tariefdrager varieert tussen de 16% (laagspanning) tot 50% (hoogspanning). In de huidige tarievenstructuur is kostenveroorzaking daarmee het leidende principe.

Indien een gebruiker op enig moment in het jaar zijn kW_{contract} overschrijdt dan geldt dat de gebruiker voor het hele jaar (met terugwerkende kracht) wordt afgerekend op deze hogere kW_{contract} .

Wat is het probleem?

De verhoging van kW_{contract} waarde voor een incidentele piek, wordt door marktpartijen als een belemmering ervaren om tijdelijk meer af te nemen, in perioden dat het elektriciteitssysteem mogelijk gebaat zou zijn bij een toename van het gebruik en er voldoende beschikbare netcapaciteit aanwezig is. Dit specifieke element in de tariefstructuur wordt door gebruikers op het hoog- en middenspanningsnet vooral als een belemmering ervaren bij een keuze om (te investeren in de mogelijkheid om) tijdelijk meer af te nemen vanwege de extra kosten als gevolg van daaraan gekoppelde verhoogde transportfactuur.

Oplossingsrichtingen

Bij de oplossingsrichtingen heeft de werkgroep gekeken naar mogelijkheden voor tijdelijk extra gebruik in het algemeen en niet alleen in perioden van een overschot van duurzame opgewekte elektriciteit. De beschikbare netwerkcapaciteit is daarbij een gegeven.

De werkgroep heeft vijf mogelijke oplossingsrichtingen voor deze tariefbelemmering geïdentificeerd. De oplossingsrichtingen 1, 2, 3 en 4 bevinden zich binnen het domein van de nettarieven, de oplossingsrichting 5 valt hier buiten.

1. Tariefdifferentiatie afhankelijk van beschikbaarheid van transportcapaciteit; de bestaande kostenverrekeningsmethodiek blijft in stand maar in perioden van voldoende beschikbaarheid van transportcapaciteit in een bepaald deelgebied kan een gebruiker tijdelijk meer afnemen dan zijn kW_{contract} , zonder dat er sprake is van de automatische verhoging van de kW_{contract} .

---

³ Dit is een samenvatting. Voor de volledige beschrijving van de belemmering en oplossingsrichtingen en de volledige waardering van de oplossingsrichtingen verwijzen we naar het rapport Belemmeringen in nettarieven van de OTE werkgroep Tarieven.

2. Aanpassen tariefdrager kW_{contract} ; de tariefdrager kW_{contract} naar beneden bijstellen en gebruikers meer af te rekenen op hun kW_{max} in een maand
3. Onderscheid introduceren tussen 'flexibele netcapaciteit' en 'zekere netcapaciteit'; daar waar in de oplossingsrichtingen 1 en 2 de focus primair ligt op het wegnemen van de belemmering om tijdelijk meer af te nemen, wordt in deze oplossingsrichting de tariefsystematiek verder aangepast door het mogelijk te maken dat naast 'zekere netcapaciteit' ook 'flexibele capaciteit' kan worden gecontracteerd.
4. Extra transportcapaciteit contracteren en verhandelen of veilen; de netbeheerder stelt de transportcapaciteit die op enig moment 'over' is beschikbaar aan gebruikers.
5. Verstrekken van subsidie voor elektrificatie van de industrie; het verstrekken van een subsidie aan de gebruiker ter dekking van de onrendabele top van investeringen

Waardering van oplossingsrichtingen

Onderstaande figuur vergelijkt de oplossingsrichtingen voor deze belemmering met elkaar op basis van een grofmazige (relatieve) score op kosten, uitvoerbaarheid en robuustheid.

Figuur: Score van oplossingsrichtingen voor belemmering 3

	Kosten	Uitvoerbaarheid	Robuustheid
Opl. 1: tariefdifferentiatie o.b.v. beschikbare netcapaciteit	0	+	+
Opl. 2: aanpassen tariefdrager kW_{contract}	0	+	-
Opl. 3: Onderscheid in capaciteit introduceren	+	-	+
Opl. 4: Extra capaciteit contracteren of veilen	0	-	0
Opl. 5: subsidie voor elektrificatie industrie	-	-	-

Alles afwegende, lijkt het handhaven van de bestaande tariefsystematiek in combinatie met het introduceren van tariefdifferentiatie afhankelijk van beschikbaarheid van transportcapaciteit (oplossingsrichting 1) op korte termijn wenselijk en het meest kansrijk. Voor de langere termijn verdient oplossingsrichting 3 de voorkeur boven de overige oplossingsrichtingen. In deze verdergaande structurele variant kan een sturende werking op zowel flexibiliteit als op 'zekere netcapaciteit' in onderlinge samenhang worden vastgesteld (op basis van een aanpassing van meerdere tariefdragers). Daarbij kan ook gebruik gemaakt worden van de ontwikkelde sturingsmogelijkheden en systeemsignalen uit oplossingsrichting 1.

Advies

1. De werkzaamheden ten behoeve van het nooit ingediende codewijzigingsvoorstel Flexdienst transport (oplossingsrichting 1) worden door de betreffende sectorbrede werkgroep weer opgepakt met als doelstelling het ontwikkelen van een bij ACM door de gezamenlijke netbeheerders in te dienen codewijzigingsvoorstel, met inachtneming van de mogelijkheden

om in ieder geval de “lessons learned” uit het door Westland Infra ingediende ontheffingsverzoek en eventuele andere ontheffingsverzoeken of tariefexperimenten daarin mee te nemen.

2. Deze werkgroep bekijkt tevens of naast bovengenoemde werkzaamheden ten behoeve van oplossingsrichting 1 ook aanvang moet worden gemaakt met werkzaamheden ten behoeve van oplossingsrichting 3.

Two-pager belemmering 5:

Stijging van transporttarieven bij uitfasering van aardgas⁴

Belemmering

Wat is de huidige situatie?

De huidige gasnettarieven zijn gebaseerd op het principe van kostendekking. Dit betekent dat de totale kosten van het gasnetwerk worden opgebracht door middel van de gasnettarieven die bij alle aangeslotenen in rekening worden gebracht. De aan de gasnettarieven ten grondslag liggende kostentoedeling is er vanuit het principe van kostenreflectiviteit op gericht de kapitaalkosten zoveel mogelijk te spreiden over de economische levensduur van de betreffende investeringen. Operationele kosten worden niet uitgespreid over de tijd.

Wat is het probleem?

In 2050 moet de energievoorziening CO₂-arm zijn. Dit betekent een sterke vermindering van het aardgasgebruik. Uitgaande van de huidige wet- en regelgeving over tarieven, zullen door de uitfasering de gastransporttarieven gaan stijgen. Ten eerste, de kosten van de gasinfrastructuur dalen minder dan evenredig met de afname van het aantal gasaansluitingen, met een stijging van de gastransporttarieven voor de resterende aangeslotenen (achterblijvers) als gevolg. Ten tweede, de kosten van de gasinfrastructuur kunnen voor een deel niet meer worden neergelegd bij de veroorzakers van die kosten (systeemverlaters). Systeemverlaters nemen waarschijnlijk afscheid van het gasnetwerk voor het einde van de economische levensduur van de gasinfrastructuur die voor hen is aangelegd en achterblijvers opzadelen met de verwijderingskosten.

Oplossingsrichtingen

De vijf oplossingsrichtingen voor deze tariefbelemmering behelzen verschillende keuzes in de toedeling van de kosten, waarbij ze elkaar niet uitsluiten in de zin dat ook een combinatie van oplossingsrichtingen mogelijk is. De oplossingsrichtingen 1 en 2 betreffen oplossingen binnen het domein van de nettarieven. De oplossingsrichtingen 3, 4 en 5 vallen daar buiten, waarbij de oplossingsrichtingen 3 en 5 zich wel binnen het domein van de regulering bevinden.

1. Gasnetuitfaseringsbijdrage: In het geval de MKBA uitwijst dat het maatschappelijk optimum leidt tot afsluiting van het gasnet zullen de tarieven o.a. de resterende afschrijvingskosten en toekomstige verwijderingskosten van het gasnetwerk dekken. De manier waarop de gasnetuitfaseringsbijdrage in tarieven wordt verwerkt (een eenmalig of periodiek bedrag) is een open vraag.
2. Volledige socialisatie: De netwerkkosten gerelateerd aan ruimteverwarming worden gesocialiseerd over energiedragers (E, G en W) heen.
3. Degressief afschrijven: Een degressief afschrijvingspatroon gekoppeld aan de omvang van het verwachte gebruik van het gasnetwerk over de tijd, in plaats van het huidige lineair afschrijvingspatroon met een evenredige verdeling over de tijd. Het verwachte toekomstige gebruik kan periodiek worden herijkt op basis van verschillen tussen het gerealiseerde en verwachte gebruik. Vervolgens kan het afschrijvingspatroon daarop worden aangepast. Op vergelijkbare wijze kunnen ook toekomstige operationele kosten – inclusief

---

⁴ Dit is een samenvatting. Voor de volledige beschrijving van de belemmering en oplossingsrichtingen en de volledige waardering van de oplossingsrichtingen verwijzen we naar het rapport Belemmeringen in nettarieven van de OTE werkgroep Tarieven.

verwijderingskosten – worden gekoppeld aan de omvang van het verwachte gebruik van het gasnetwerk over de tijd.

4. Fonds: Oprichten van een fonds gefinancierd uit energiebelasting, ODE of emissiebelasting waaruit resterende afschrijvingskosten en verwijderingskosten van het gasnetwerk worden betaald.
5. Aandeelhouder betaalt: De resterende afschrijvingskosten en verwijderingskosten komen door middel van minder dividend voor rekening van de aandeelhouders van de netbeheerder. Met andere woorden, de aandeelhouders van de netbeheerder maken minder rendement.

Waardering van oplossingsrichtingen

Onderstaande figuur vergelijkt de oplossingsrichtingen voor deze belemmering met elkaar op basis van een grofmazige (relatieve) score op kosten, uitvoerbaarheid en robuustheid.

Figuur: Score van oplossingsrichtingen voor belemmering 5

	Kosten	Uitvoerbaarheid	Robuustheid
Opl. 1: Gasnetuitfaseringsbijdrage	+	+	-
Opl. 2: Volledige socialisatie	-	-	0
Opl. 3: Degressief afschrijven	0	+	0
Opl. 4: Fonds	-	0	+
Opl. 5: Aandeelhouder betaalt	-	0	0

Het socialiseren van netwerkkosten over alle energiedragers heen (oplossing 2) valt af als oplossingsrichting vanwege strijdigheid met Europese wetgeving (niet uitvoerbaar). Over de wenselijkheid (van combinaties) van de andere oplossingsrichtingen wordt binnen de werkgroep verschillend gedacht. De voorkeuren worden daarbij met name ingegeven door het belang dat wordt gehecht aan het kostenveroorzakingsprincipe en de inschatting van de impact op de verduurzaming van de energievoorziening. De oplossingsrichtingen 4 (fonds) en 5 (aandeelhouder betaalt) voldoen niet aan het criterium van kostenveroorzaking en scoren daarom minder op “kosten”. De gasnetuitfaseringsbijdrage (oplossing 1) scoort minder op “robuustheid” omdat dit door betrokkenen kan worden gezien als een “boete om van het gas af” te gaan, met (aannemende dat wordt overgegaan op een duurzaam alternatief) mogelijk een ongunstig effect op (het draagvlak voor) verduurzaming als gevolg.

Advies

1. Dit kostenverdelingsvraagstuk vraagt op korte termijn om een politieke keuze van de gewenste oplossingsrichting (of combinatie daarvan). Er is geen wetswijziging nodig, maar een parlementaire discussie in het kader van Energiewet 1.0 kan de benodigde rechtvaardiging bieden voor het oplossen van dit vraagstuk.
2. Bij een keuze voor oplossingsrichting 1 dient een wijziging van de tarievenscode gas te worden voorbereid en de methode van regulering (vanaf 2022) te worden aangepast.
3. Bij een keuze voor oplossingsrichting 3 is een wijziging van de methode van regulering (vanaf 2022) vereist.